

KSIAŻNICA
ŚLĄSKA

Książnica Śląska t. 38, 2024

ISSN 0208-5798

CC BY-NC-ND 4.0

JOANNA FILIPIAK

Stacja Biblioteka –
Miejska Biblioteka Publiczna w Rudzie Śląskiej

Katalog Książki Śląskiej, czyli bibliografia dla niezaawansowanych

Streszczenie

Tekst jest krótką prezentacją bazy danych „Książka Śląska” tworzonej przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Rudzie Śląskiej. Inspiracją do powstania takiej bazy był Fest Literacki – Targi Książki Śląskiej, którego pierwsza edycja odbyła się w 2015 roku pod nazwą „Szolka Tyju”, a obecnie organizowany jest jako „Kakauszale”. Baza zawiera pozycje wydane od 2015 roku i odnotowuje je w uproszczonych opisach.

Słowa kluczowe

Miejska Biblioteka Publiczna w Rudzie Śląskiej, targi książki, książka śląska, baza danych, bibliografia, „Kakauszale”

W 2015 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Rudzie Śląskiej zorganizowała pierwszy Fest Literacki – Targi Książki Śląskiej. Wtedy nazywał się on „Szolka Tyju” (nazwa, choć chwytliwa, okazała się już „zajęta”, konieczna więc była późniejsza zmiana). Zaproszono wydawców z regionu, którzy przybyli wraz z autorami publikowanych u nich książek. W trakcie trwających targów autorzy prezentowali swoją twórczość w krótkich wystąpieniach przed publicznością. Punktem kulminacyjnym imprezy było (i jest nadal) wręczenie nagrody Optimus Auctor Silesianus. Pierwszym laureatem został Henryk Waniek. Przez lata zmieniła się nie tylko nazwa (obecnie „Kakauszale”), ale i formuła imprezy – z jednodniowej do czterodniowej. Właśnie w trakcie tej pierwszej edycji, podczas biesiady literackiej, kończącej część targową, rozwinęła się dyskusja na temat braku w przestrzeni publicznej informacji o publikacjach wydawanych na Śląsku i o Śląsku traktujących. Na stronach internetowych firm wydawniczych znaleźć można informacje o charakterze komercyjnym, najczęściej o nowościach, jednak starsze, wyprzedane już pozycje, są dla czytelnika niewidoczne.

Zgromadzeni goście – autorzy i wydawcy – jednogłośnie stwierdzili, że niedogodność ta rzeczywiście jest zauważalna. Zwrócono uwagę, że inne regiony znacznie lepiej promują swoje wydawnictwa, a księgarnie w dużo większym stopniu eksponują regionalia. W trakcie rozmów dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej, Krystian Gałuszka, zadeklarował podjęcie próby stworzenia w wirtualnej przestrzeni miejsca, które gromadziłoby informacje o tytułach śląskich. Bramą do niego byłaby strona WWW Biblioteki.

Deklaracja ta wzbudziła szereg pytań o zakres i zasięg takiej bibliografii. Czy należałoby brać pod uwagę wszystko, co u nas i o nas wydano? Takie ujęcie byłoby nierealne i wymagałoby zaangażowania dużego zespołu pracowników. Ponadto byłoby to dublowanie prac Biblioteki Śląskiej, która opracowuje Bibliografię Województwa Śląskiego (wcześniej: Bibliografię Śląska).

Efektom dyskusji było utworzenie katalogu pod nazwą „Książka Śląska”. Jaki jest cel tworzenia odrębnej bibliografii, skoro istnieje opracowywana przez Bibliotekę Śląską Bibliografia Województwa Śląskiego? Otóż jest ona dla tych, którzy na stronę Biblioteki Śląskiej nie zagląдают, speszeni jej statusem biblioteki naukowej. Opis bibliograficzny trzeciego stopnia, stosowany przez śląską księżnicę, może okazać się zbyt trudny dla przeciętnego czytelnika. Onieśmielać może sama nazwa „bibliografia” – określenie „katalog” brzmi nieco bardziej przystępnie.

Baza danych „Książka Śląska” zawiera pozycje wydawane od 2015 roku. Ponieważ katalog skierowany jest do laików, zwyczajowo trzymających się z daleka od wszelkich bibliografii, postanowiono uprościć formę zapisu i zdecydowano o wprowadzeniu pierwszego stopnia szczegółowości opisu bibliograficznego. Zażęzono działania do wybranych wydawnictw (początkowo tych, które brały udział w pierwszych Targach), odnotowując wszystkie pozycje, które zostały opublikowane. Z biegiem czasu pewne założenia uległy zmianie, zrezygnowano np. z rejestrowania katalogów wystaw muzealnych oraz tytułów czysto technicznych.

Aby informacja była dla użytkownika możliwie najatrakcyjniejsza, opisy poszczególnych książek zawierają skan okładki oraz adnotację dotyczącą treści.

Zwrócono się do wydawców z prośbą o zgodę na wykorzystanie informacji zamieszczanych na ich stronach internetowych, wszyscy jej udzielili. Dodać jednak należy, że czasem istnieje problem z utworzeniem adnotacji – dotyczy to głównie materiałów uniwersyteckich, pokonferencyjnych itp. Stąd też w niektórych przypadkach zamieszczono spis treści, który dostarcza informacji o zawartości książki. Niestety, mimo starań, czasem okienko adnotacji pozostaje puste.

Program komputerowy, w którym prowadzony jest katalog, numeruje kolejno wszystkie pozycje (rzecz niewidoczna dla użytkownika), stąd dziś, po dziewięciu latach, można sprawdzić, które egzemplarze wprowadzono na samym początku funkcjonowania bazy. Wydawnictwem numer „jeden” jest „Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej”. Następnie pojawiły się tytuły wydane przez Muzeum w Gliwicach, Bibliotekę Śląską, Muzeum Historii Katowic, Stowarzyszenie Osób Narodowości Śląskiej, Silesia Progress, Muzeum Górnośląskie, Księgarnię św. Jacka, „Śląsk” Wydawnictwo Naukowe, Rudzkie Towarzystwo Przyjaciół Drzew, Wydawnictwo Prasa i Książka Grzegorz Grzegorek, Muzeum Śląskie, Narodowa Oficyna Śląska i „Śląskie ABC”. Nie wszystkie spośród wymienionych wydawnictw przetrwały do dziś.

Podczas zbierania materiałów szybko okazało się, że strony WWW wydawnictw są niewystarczającym źródłem informacji, rozpoczęto więc przeszukiwanie sieci, by pozyskać potrzebne dane. Baza wydawców rozrastała się z roku na rok. Do tej pory odnotowano 581 tytułów, 86 wydawców i 453 autorów. Pośród nich znajduje się wydawnictwo „Jamakas” (z siedzibą w Rudzie Śląskiej-Halembie), które zajmuje się wydawaniem klasycznej prozy przygodowej, głównie francuskiej, oraz autorów z XIX i początków XX wieku.

Oprócz znanych i uznanych, poszukujemy wydawnictw niszowych lub wręcz efemerycznych wydawców jednego tytułu – rocznicowego, pamiątkowego, jedynym słowem: szczególnego. Liczba tytułów traktujących o Śląsku stale rośnie, przybywa pisarzy, którzy określają się mianem „Górnoślązak” – nie można ich pominąć. Materiału zatem przybywa. Mamy bolesną świadomość wszelkich niedostatków naszej bibliografii, przede wszystkim jej niekompletności. Zdajemy sobie sprawę, że jedną z cech bibliografii jest kompletność i usilnie, w miarę możliwości, do niej dążymy.

„Katalogu Książki Śląskiej” należy szukać pod dwoma adresami:

<https://biblioteka.r-sl.pl/biblioteka/>

oraz

<https://kakauszale.r-sl.pl/#>.

Pierwszy z nich to adres Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej, drugi – to witryna poświęcona w całości Festowi Literackiemu „Kakauszale”. Na obu tych stronach znajdują się odsyłacze do omówionej bazy.

***Catalog of “Silesian Book”,
a bibliography for non-advanced readers***

Summary

The text is a short presentation of the “Silesian Book”, a database created by the Municipal Public Library in Ruda Śląska. The Literary Fest – Silesian Book Fair (its first edition took place in 2015 under the name “Szolka Tyju” and is currently organized as “Kakauszale”), inspired the creation of this database. The “Silesian Book” includes volumes published since 2015 and notes them in simplified descriptions.

Keywords

Municipal Public Library in Ruda Śląska, book fair, Silesian book, database, bibliography, “Kakauszale”

***Katalog des Schlesisches Buches, oder eine Bibliographie
für nicht fortgeschrittene Leser***

Zusammenfassung

Das ist eine kurze Präsentation der Datenbank „Książka Śląska”, die von der Städtischen Öffentlichen Bibliothek in Ruda Śląska erstellt wurde. Die Inspiration für die Erstellung einer solchen Datenbank war das Literaturfest – Schlesische Buchmesse, deren erste Ausgabe 2015 unter dem Namen „Szolka Tyju” stattfand und derzeit als „Kakauszale” organisiert wird. Die Datenbank enthält seit 2015 erschienene Artikel, vermerkt sie in vereinfachten Beschreibungen.

Schlüsselwörter

Städtische Öffentliche Bibliothek in Ruda Śląska, Buchmesse, Schlesisches Buch, Datenbank, Bibliographie, „Kakauszale”

Biblioteka Katalog ON-LINE Sieć biblioteczna Informatorium Bibliografia Kontakt

Miejska Biblioteka Publiczna

w Rudzie Śląskiej

Start > Biblioteka > Informatorium > Śląsk literacki > Katalog adnotowany śląskiej książki

AAA A A

Katalog adnotowany śląskiej książki

Szukaj: Tytuł książki Autora Wydawca

rosnąco malejąco

Unia Europejska

OPAC
Katalog ON-LINE
MOJE PROPOZYCJE

IX Międzynarodowy Przegląd Ekslibrisu Drzeworytniczego i Linorytniczego im. Pawła Stellera Katowice 2014

Katowice : Biblioteka Śląska, 2015
ISBN 978-83-64210-20-4

Katalog wystawy IX Międzynarodowego Przeglądu Ekslibrisu Drzeworytniczego i Linorytniczego im. Pawła Stellera Katowice 2014, którą można było oglądać w siedzibie Biblioteki Śląskiej od 1 do 30 czerwca 2015 r. Prezentuje prace laureatów, wymienia skład Jury Przeglądu oraz nazwiska

Widok Katalogu (z wyszukiwarką) w starej wersji

IX Międzynarodowy Przegląd Ekslibrisu Drzeworytniczego i Linorytniczego im. Pawła Stellera Katowice 2014

Katowice : Biblioteka Śląska, 2015
ISBN 978-83-64210-20-4

Katalog wystawy IX Międzynarodowego Przeglądu Ekslibrisu Drzeworytniczego i Linorytniczego im. Pawła Stellera Katowice 2014, którą można było oglądać w siedzibie Biblioteki Śląskiej od 1 do 30 czerwca 2015 r. Prezentuje prace laureatów, wymienia skład Jury Przeglądu oraz nazwiska wszystkich jego uczestników. We wstępie prof. Michał Kliś, przewodniczący Jury, napisał m.in.: „Konkurs wylania w kolejnych edycjach nowy i odkrywczy świat warsztatu graficznego oraz jego wykorzystanie w najstarszej technice wypukłodruku, jakim od stuleci jest drzeworyt. Linoryt ma wszystkie atrybuty matrycy wypukłodrukowej z jednym zastrzeżeniem, jest znacznie młodszy i bardziej tolerancyjny dla artysty. [...] Cechą rozpoznawczą tego międzynarodowego konkursu jest szacunek do klasycznej formy druku wypukłego, co potwierdza werdykt jury. [...] Liczne uczestnictwo autorów w IX Międzynarodowym Przeglądzie Ekslibrisu, tak jak w poprzednich edycjach, potwierdza potrzebę kontynuacji tej formy twórczości w oparciu o dobrze rozumiane walory klasycznego warsztatu graficznego”.

Powrót do góry

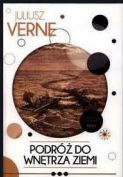
Widok opisu pozycji w starej wersji Katalogu

Widok strony głównej „Kakauszale” (nowa wersja)

Verne Jules
Podróż do wnętrza Ziemi. Wyd. 1 (w tej kolekcji)
 Ruda Śląska : Jamakasz, 2017
 ISBN 978-83-65753-44-1 (t. 1) . - ISBN 978-83-65753-43-4 (kolekcja)

W Hamburgu, w 1863 roku, wybitny mineralog, profesor Lidenbrock, odkrywa kryptograficzny rękopis ukryty w starej islandzkiej księdze. Nie bez kłopotu, i z pomocą z swego siostrzeńca, Axela, udaje się mu go odszyfrować. Czarodziejska księga, napisana przez Saknussemia, alchemika z XVI wieku, wskazuje drogę, którą należy podążać, by dojść do wnętrza Ziemi. Pomimo sprzeciwów spokojnego Axela, wyrwanego z jego sielskiego życia i od jego narzeczonej, profesor natychmiast decyduje się ruszyć w ślady śmiałego podróżnika, który spróbował tej przygody trzysta lat wcześniej. „Wejściowymi wrotami” wskazanymi w pergaminie jest wygasły wulkan Sneffels, położony na Islandii.

⌞

Leśniowska Helena (oprac.)
Rajza z piekarskóm godkóm . Wyd. 2
 Piekary Śląskie : Urząd Miasta w Piekarach Śląskich ; Fisher, 2015
 ISBN 978-83-62457-41-0

Pozycja jest pracą zbiorową, zawiera teksty prozatorskie i poetyckie pisane w gwarze śląskiej, powstała z inicjatywy piekarskiego Koła Związku Górnośląskiego. Opracowała ją Prezes Koła Helena Leśniowska. Autorami tekstów są : Adrian Finkbeiner, Anna Skrzypliec, Beata Głogowska – Okrutny i in. Książka przeznaczona jest dla osób w różnym wieku, tych co znają śląski język i tych co pragną go poznać. Dla ułatwienia Prezes Koła opracowała słowniczek, czyli przelobnie nwytorých słow ze ślónskiego na polski.

⌞

Widok opisu pozycji w nowej wersji Katalogu